

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 129, fremsættelsen i tidenden sp. 403).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bladt: Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet, som folketinget skal tage stilling til, er jo et årligt tilbagevendende forslag. Den eneste ændring i den gældende udlånslov, der foreslås, findes i lovforslagets § 5, stk. 1 og 3, og går ud på en forhøjelse af lånegrænsen for byggelån med 1 000 kr., fra 22 000 til 23 000 kr., idet der som hidtil i særlige tilfælde kan ydes 2 000 kr. mere, altså i alt 25 000 kr.

De stigende byggeomkostninger har medført, at det i en årrække har været nødvendigt at forhøje lånegrænsen. Da vi i efteråret 1955 behandlede et lignende lovforslag, gik dette oprindeligt ud på en forhøjelse af lånegrænsen med 2 000 kr., men i udvalget gik venstres og det konservative folkepartis medlemmer imod enhver forhøjelse af lånegrænsen, og fra radikal side blev der givet udtryk for betænkelighed. Det endelige resultat blev en forhøjelse på 1 000 kr., det samme, som nu foreslås. Det argument, der sædvanligvis anføres mod en forhøjelse af lånegrænsen, er det, at når staten giver større lån, vil håndværkerudgifterne automatisk følge med, således at der faktisk intet er vundet ved en forhøjelse, tværtimod. Jeg skal gerne erkende, at det ikke i sig selv er ønskeligt at forhøje lånegrænsen år efter år, og af to grunde. For det første fordi det naturligt medfører større udgifter for de arbejdere, der skal have disse huse, og for det andet fordi det indskrænker byggeriets omfang, så længe vi kører med et uændret rådighedsbeløb. Jeg er derfor helt indforstået med, at det bedste ville være, hvis forudsætningerne for en uændret lånegrænse var til stede, men det er jo ikke tilfældet.

Det kan naturligvis diskuteres, om håndværkerudgifterne stiger, fordi der er flere penge at hente hos staten, hvilket, altså skulle give mulighed for større avance til håndværkerne; sådan må det nemlig forstås. Jeg vil dog i denne forbindelse gerne spørge,

om det ikke er muligt at foretage nogle undersøgelser og beregninger til belysning af dette problem. Imidlertid har det dog i alle tilfælde været således, at vi først har forhøjet lånegrænsen, når de stigende omkostninger er konstateret, og ikke omvendt.

Hvad angår den her foreslåede forhøjelse på 1 000 kr., henviser den højtærede landbrugsminister i sin skriftlige fremsættelse til en stigning i byggeomkostningerne i løbet af det sidste år på 4,1 pct., hvilket fremgår af de oplysninger, der foreligger fra statistisk departement, og nævner samtidig de lønstigninger, som er trådt i kraft den 1. september, og som naturligvis også vil påvirke omkostningerne i opadgående retning. Når disse forhold tages i betragtning, må det tilskynde os til at gå ind for det foreliggende lovforslag. Lad os ikke glemme, at denne lov er beregnet for den kategori af arbejdere, som har særdeles beskedne årsindtægter.

Ved lovens behandling i fjor udtalte den højtærede landbrugsminister, at denne lovgivning ikke må laves på en måde, så de med de store forsørgerbyrder, de fattigste, ikke kan komme i betragtning. Dette synspunkt vil jeg gerne understrege i dag.

Den ret indgående diskussion, vi tidligere har haft om en forhøjelse af lånegrænsen, hænger vel også sammen med, at byggeomkostningerne ligger væsentligt forskelligt i forskellige dele af landet. Siden vi sidste gang behandlede denne lov, har jeg haft lejlighed til at se en del arbejderboliger i Sindal oppe i Nordjylland. Det blev her oplyst over for mig, at man i det store og hele havde været i stand til at opføre disse gode huse for statslånet. Jeg er ganske overbevist om, at dette ikke havde været gøreligt f. eks på Als og mange andre steder i landet.

Den i nærværende forslag indeholdte forhøjelse af lånebeløbet vil ikke medføre større udgifter for staten, eftersom det rådighedsbeløb på 19 mill. kr., som blev fastsat i 1954, stadig er det samme. Hvis nu dette forslag gennemføres, har vi forhøjet lånegrænsen med i alt 3 000 kr. under et uændret rådighedsbeløb. Konsekvensen heraf må naturligvis blive en ikke ubetydelig nedgang i det antal huse, der kan bygges, og det er beklageligt, da alle her i dette ting i øvrigt er enige om, at det er en god lov og en lov, der er et stort behov for ude i